

איזהו מכובד? המכבד את הבריות

(אבות ז', א')

**"אמר להם הקב"ה לישראל: בניי אהוביי, מה אני
מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבין זה את זה,
ותהיו מכבדין זה את זה"**

(תנא דבי אליהו רבה, פרק כח)

אמר לו האיש: "איני יודע. אלא לך ואמור
לאומן שעשאני, כמה מכוער כלי זה שעשיתי!"

כיון שידע בעצמו שחטא [שפגע באיש המכוער],
ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר לו:
"נעניתי לך, מחול לי".

אמר לו: "איני מוחל לך. עד שתלך לאומן
שעשאני, ואמור לו כמה מכוער כלי זה
שעשיתי!"

היה [רבי אלעזר ברבי שמעון, התלמיד חכם הגדול],
מטייל אחריו, עד שהגיע לעירו של האיש.
יצאו בני עירו לקראתו [לקראת רבי אלעזר], והיו
אומרים לו: "שלום עליך, רבי רבי, מורי
מורי!"

במסכת תענית (דף כ"ב) מובא מעשה:

מעשה היה שבא רבי אלעזר ברבי שמעון
ממגדל גדור מבית רבו, והיה רכוב על החמור
ומטייל על שפת נהר ושמח שמחה גדולה,
והיתה דעתו גסה עליו מפני שלמד מרבו
תורה הרבה.

נזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר
לו אותו אדם: "שלום עליך רבי". ולא החזיר
לו שלום.

אמר לו רבי אלעזר ברבי שמעון: "ריקה! כמה
מכוער אותו האיש [אתה], שמא כל בני עירך
מכוערין כמותך?"

הקול קול יעקב

תורה! פלוני שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר (ישעיה מט, ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר."

וממשיכה הברייטא אם זה להפך: "אבל מי שקורא ושונה ומשמש ת"ח, ואין משאו ומתנו באמונה, ואין דבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו? אוי לו לפלוני שלמד תורה! אוי לו לאביו שלמדו תורה! אוי לו לרבו שלמדו תורה! פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מכווערין דרכיו וכו'."

כבוד דקדושה

יש הרבה דוגמאות, כמצוות בתורה, וכמידת החסידות בנושא של 'כבוד דקדושה'.

כבוד כמצוות בתורה: כגון: כבוד התורה, כבוד חכמים, כבוד אב ואם, כבוד הבעל לאישה ואישה לבעלה, כבוד בית הכנסת, כבוד לספר תורה ולכתבי קודש, תפילין ומזוזות, כבוד לזקן, כבוד חברך, כבוד לרב, כבוד השבת, כבוד הבריות, כבוד האכסניא, כבוד הציבור וכו'.

ויש גם כבוד כמידת החסידות: כמובא במסכת מגילה (דף יג ע"ב): רחל אמנו כיבדה את אחותה לאה המבוגרת ממנה, בלי שום חיוב להלכה, אלא כמידת החסידות.

אמר להם האיש: "למי אתם קורין רבי? רבי?"

אמרו לו: "לזה שמטייל אחריו."

אמר להם: "אם זה רבי, אל ירבו כמותו בישראל!"

אמרו לו: "מפני מה?"

אמר להם: "כך וכך עשה לי."

אמרו לו: "אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול בתורה הוא."

אמר להם: "בשבילכם הריני מוחל לו, ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן."

מיד נכנס רבי אלעזר בן רבי שמעון ודרש "לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז."

רש"י (שם, ד"ה נזדמן) כותב לנו: "יש ספרים שכתוב בהן אליהו הנביא זכור לטוב [היה האיש], והוא נתכוון להוכיחו שלא ירגיל בדבר!"

ובגמרא במסכת יומא (דף פו ע"א) כתוב:

"אביי אמר, כדתניא 'ואהבת את ה' אלהיך' (דברים ו, ה), שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש ת"ח, ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו?"

'אשרי אביו שלמדו תורה! אשרי רבו שלמדו תורה! אוי להם לבריות שלא למדו

הקול קול יעקב

התורה אומרת (ויקרא יט, יח): "לא תקום ולא תטור את בני עמך, ואהבת לרעך כמוך, אני ה'".

אין אנו יודעים מתן שכרם של מצות. יכול להיות איש עושה מצוה שנראה מצוה קלה, אבל השכר גדול מאד מהקב"ה, שלא ידוע לנו שכר של מצות בעולם האמת. מובן מזה, שיש לכבד את כל אחד, שאנחנו לא יודעים איפה השני נמצא בחשבון המצוות, וכל ישראל מלאים מצות כרמון.

עוד כתוב בגמרא (יבמות סב ע"ב): "אמר, שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה לזה".

וכן כתוב במסכת תענית (דף ז ע"א): אמר רבה בר בר חנה למה נמשלו דברי תורה כאש, שנאמר (ירמיה כג, כט) 'הלא כה דברי כאש נאם ה'', לומר לך מה אש אינו דולק יחיד, אף דברי תורה אין מתקיימין ביחיד. והיינו דאמר רבי יוסי בר חנינא, מאי דכתיב (ירמיה כ) 'חרב אל הבדים ונאלו', חרב על שונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקים בד בבד בתורה [לשון 'בודדים', לבד].

והיינו, שיש חילוקי דעות בהלכה או בהשקפה, ומכבדים אחד לשני, זו מחלוקת לשם שמים. הם יחד, באגודה אחת, עם חילוקי דעות. הגמרא מלאה בשיחות בין החכמים שלמדו יחד עם חילוקי דעות.

כאשר הגיע ליל חתונתה עם יעקב, ראתה רחל שאביה לבן עומד להחליפה בלאה. היא הבינה שתתבייש לאה, שיעקב יבקש ממנה את הסימנים הסודיים והיא לא תדע אותם. לכן, רחל מסרה לה את הסימנים כדי שלא לאה תתבייש.

טעם נוסף היה, כדי שלא יתפרסם שיעקב מסר לה סימנים.

❧ ❧

לכבד כל אדם

בפרקי אבות לומדים הנהגה יהודית מדיבור וממעשה החכמים.

"הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן [אח הגדול של משה רבינו וכהן גדול], אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבם לתורה" (אבות א, יב).

"שמאי אומר וכו' והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" (אבות א, טו).

"רבי ישמעאל אומר וכו' והוי מקבל את כל האדם בשמחה" (אבות ג, יב).

כותב האדמו"ר מסלונים בעל ה^נתיבות שלום זצוק"ל:

שיקבל את כל אדם לא רק 'בסבר פנים יפות' כשמאי (אבות א, טו), אלא בשמחה, משום 'ואהבת לרעך כמוך', שהוא כלל גדול בתורה.

הקול קול יעקב

וכדברי המשנה באבות (פרק ה, יז): כל מחלוקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים וכו', איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי.

במצב של חוסר שלום ח"ו, אפשר לחשוב (כמשל) שהמילה 'כבוד' הופכת למילה 'כובד'. אבחנה רפואית למחלת הקרונה היא 'כובד' (COVID).

כשיש חלוקי דעות עם שלום, יש מצב של כבוד בעולם.

האותיות 'כו' [גמטריא 26, שם ה'] מפוזרות במילה 'כבוד', ושם ה' בינינו.

שהמצב 'בד בבד', כנגד ונפרד, ולא אגודה אחת עם חילוקי דעות, השם ה' בנפרד, 'כו בד'. מפני שהשכינה שורה במקום שיש שלום (עי' סוטה דף יז ע"א, לגבי איש ואישה ושכינה ביניהם אם זכו).

❧

לסיכום

אנחנו בנים של הבורא יתברך שמו!
הוא ית"ש בחר בנו ונתן לנו את תורתו. זו מתנה ואחריות עבורנו לעשות תדמית מלכותית, כבני המלך ית'.

הנביא ישעיה (מב, ו) אומר: "אני ה' קראתיך בצדק ואחזק בידך ואצרך ואתנן לברית עם לאור גוים", כלומר: לכבד כל אדם ולקבל כל אחד בשמחה, להיות אוהב שלום ורודף שלום, להיות נחמד עם הנהגות ישרות, עם פנים של אהבה, זו הדרך של חכמנו הקדושים.

שכל אחד שיש לו קשר איתנו יגיד:
"האיש הזה לומד תורה ולכן ככה הוא נוהג, אשרי אביו ואשרי רבו שלמדו איתו תורה. גם אני רוצה ללמוד תורה!".

מאת: יעקב שמואל לוינסון. שבט תשפ"ב - ירושלים תובב"א

כתובת המחבר: רחוב פתח תקוה 5 ירושלים 02-5001321

כל הזכויות שמורות

עיצוב ועימוד: 052-7613196